

**Justisdepartement
Politiavdelingen
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo**

Deres ref:
200801226-/IBF

Vår ref:

Sted / Dato:
Tromsø 11.06.08

Oversendelse av høringsuttalelse til NOU 2008:4 ”Fra ord til handling - Bekjempelse av voldtekt krever handling”

Vedlagt oversendes høringsuttalelse til overnevnte utredning fra RVTS - region Nord (Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging).

Eventuelle spørsmål til vår uttalelse kan rettes til

Aud Karin Bjørn, leder ved RVTS -region nord, tlf. 77627380 / 77627048,
e-post aud.karin.bjorn@unn.no

eller

Elin Hartvigsen, spesialkonsulent ved RVTS –region nord, tlf. 77627380/ 77627730,
e-post elin.hartvigsen@unn.no

Med vennlig hilsen

Aud Karin Bjørn
Leder

Elin Hartvigsen
spesialkonsulent

**Justisdepartement
Politiavdelingen
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo**

11.06.08

NOU 2008:4 ”Fra ord til handling - Bekjempelse av voldtekt krever handling”

Høringsuttalelse fra Ressurssenteret om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging, RVTS – region nord.

Ressurssenteret om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging, RVTS - region nord er organisert under Universitetssykehuset i Nord Norge, og finansiert av Helsedirektoratet hvor vi får vårt oppdragsbrev. Vi har et regionalt ansvar (Nordland, Troms og Finnmark) hvor vi skal bidra med kompetanseoppbygging, informasjon og veiledning, nettverksbygging og innsatskoordinering. Målsettingen til RVTS er å bidra til å redusere psykiske vansker hos mennesker som har vært utsatt for vold, overgrep og andre traumer eller som er i risikozonen for suicid.

Justisdepartementet har satt høringsfristen til 16.06.08, og ber RVTS som høringsinstans om synspunkter på de foreslåtte tiltak og eventuelle merknader til rapportens innhold.

Våre kommentarer vil fortløpende i høringsuttalelsen knyttes til de punktene som er nevnt i Høringsbrev – NOU 2008:4 ” Fra ord til handling - Bekjempelse av voldtekt krever handling” datert 14.03.08, og som det anbefales blir brukt i vår tilbakemelding.

Kommentarer fra RVTS om utredningens innhold og anbefalinger.

Pkt. 1 *Generelt*

Utvalget påpeker i sin utredning at det er viktig å se på en bedre utnyttelse på tvers av sektorene, og det er viktig at det blir satt inn i denne sammenhengen. Dette er noe vi fra RVTS også mener er viktig for saker der bekjempelse av voldtekt blir sentralt. RVTS region nord har gode erfaringer med vårt tverretattlig konsultasjonsteam som gir råd og veiledning i forhold til saker der det er mistanke om at barn blir utsatt for vold, seksuelle overgrep eller omsorgssvikt. Sakene meldes anonymt fra rådsøker som tilhører hjelpeapparatet og drøftes med et samlet konsultasjonsteam. Konsultasjonsteamet består av ansatte fra følgende etater: Politi, Kommunalt og statlig barnevern, familievern, Barne- og ungdomspsykiatri, Barnelege, Helsesøstertjenesten, kritesenter, kommunal legevakt ved overgrepsmottaket, støttesenter mot incest og RVTS. Dette er en fin måte å bli kjent med de ressurser en tverrfaglig gruppe utgjør, og videre gi kjennskap om roller og ansvar de ulike etater har. Om det er mulig å se på en noe tilsvarende modell for tverretattlig jobbing i forhold til tema voldtekt er ikke noe vi har diskutert, men med en forebyggende hensikt vil teamet kunne benyttes for hjelpere i vår region som møter barn og unge som står i fare for å bli utsatt for denne type overgrep. For voksne som utsettes for voldtekt må et slikt team ha andre representanter enn det som spesielt er rettet mot barn.

Utvalget påpeker i sin rapport NOU 2008:4 s. 9 at de i sitt mandat skal se på hvilke rolle RVTS skal ha, og slik det fremstilles i punkt 3 ser det ut som det skal drøftes opp mot en direkte oppfølging av voldtektsutsatte. Da RVTS ikke har egen klinisk virksomhet, men i all hovedsak retter sitt arbeid mot hjelpeapparatet med kompetansehevende tiltak og veiledning vil det slik vi jobber i dag gi noe begrensinger på eventuelle foreslåtte tiltak.

Vi mener også at det er viktig at vi får mer kjennskap til mørke tall i forhold til voldtekt, og det må gjøres gjennom både forskning og tiltak som gjør at flere saker anmeldes.

Pkt. 2 Rettsapparatets behandling

Vi ser det som et viktig tiltak som er foreslått at det opprettes en landsdekkende spesialenhet i politiet med ansvar for seksualisert vold (SEPOL), og at den er operativ hele døgnet. Det er viktig med et godt informasjonsarbeid for å gjøre denne enheten kjent, slik at den blir benyttet av landets politidistrikt. Slik vi forstår det vil det kun bistå politiet og ikke de ulike overgrepsmottakene, som da må gjøre sin henvendelse via lokalt politi.

Det påpekes generelt at det må bli en kompetanseheving på problematikken i rettsapparatet, noe vi ser på som et viktig tiltak.

Pkt. 3 Forebyggende tiltak

Det er viktig at temaet Seksuelle overgrep tas systematisk inn i undervisningen i grunn- og videregående utdanninger. Her påpeker utvalget at undervisningsmaterieell må utarbeides i forhold til tema. RVTS vil påpeke viktigheten med kompetanseheving på området både til lærere og helsesøster knyttet til grunn- og videregående skoler. Undervisningstilbudet til elevene, vil etter et kompetansehevende tiltak for ansatte, kunne gjennomføres av de enkelte skolene.

Utvalget foreslår en ordning hvor helsesøster skal kunne nås på sms og mail hele døgnet. Helsesøster har kontortid, og vi mener at de må innenfor fastsatt kontortid kunne nås på mail og sms. Den døgnkontinuerlige vekten vil en vanskelig kunne oppfylle i små kommuner med få ansatte, her bør det sees på alternative ordninger. Det vil kunne være naturlig å legge en beredskap til legevakt (livskrisehjelpe) eller kommunal legetjeneste som har døgnkontinuerlig beredskap.

Det vil være viktig at tema voldtekt tas inn i introduksjonsprogrammet for innvandrere, og da med fokus på holdninger, grensesetting og norsk kultur i et kjønnsperspektiv.

Vi støtter utvalgets fokus på at det må avsettes midler til utvikling av og forskning på primærforebyggende tiltak om sedelighetsdømte. RVTS vil videre påpeke at det i større grad settes fokus på forskning og tilrettelegging av behandlingstilbud til Unge som forgripere. Ved RVTS, region nord har vi etter hvert fått økende kjennskap til denne gruppen barn, og ser at vi kan vinne mye i forhold til forebygging ved å satse mer på den gruppen av overgripere.

Pkt. 4 Hjelpetiltak

Vi synes forslaget om at Rådgivningskontoret for kriminalofre (RKK) også vil kunne ha en støttefunksjon uavhengig av om saken anmeldes eller ikke, dette er viktig for å gi den voldtektsutsatte en oppreisning. Videre ser vi også at dagens rettssystem ikke i tilstrekkelig grad kan gi de voldtektsutsatte den oppreisningen de har krav på, da såpass mange saker ikke anmeldes eller ender med frifinnelse/blir henlagt.

Vi støtter utvalgets forslag om at hjelp knyttet til mottak og oppfølging av voldtekt skal være kostandsfri for offeret, for å sikre nødvendig oppfølging hos psykolog/psykiater utover akuttfasen.

Om dette er et tiltak som også bør gjelde utøver som på den måten også vil kunne få hjelp til behandling er noe vi ser utvalget ikke tar stilling til. Vi ser at utviklingen i forhold til voldsutøvende menns mulighet til et lavterskeltilbud, har medført at flere utøvere selv tar kontakt for å få behandling.

Pkt. 5 Tilrettelagt samtale

Utvalget stiller seg noe skeptisk til en tilrettelagt samtale mellom voldtektsutsatt og utøver, spesielt om den legges til rettsapparatet og henvises til deres konfliktråd. Utvalget mener at denne samtalen bør helles kalles dialog, og legges til helsevesenet. Vi synes utvalgets argumenter er viktige i denne saken, og mener at det ikke bør sees på som formildende i en straffesak at utsatt og utøver har vært i dialog.

Vi mener at det bør utarbeides manualer for dialogen, og utføres av kompetent personalet slik utvalget påpeker.

Pkt. 6 Erstatning og bistandsadvokat

Vi tror at det vil være et viktig forslag som utvalget fremmer om at kravet til bevis for å få voldsoffererstatning endres til vanlig sannsynlighetsovervekt.

Vi ser det som viktig at også bistandsadvokater oppfordres til kompetanseheving i form av kurs i erstatningsrett og straffeprosess, spesialtilpasset deres oppgaver.

Pkt. 7 Øvrige merknader

RVTS har ingen øvrige merknader å komme med til utvalgets arbeid med NOU 2008:4.

Vi ser at utvalget viser til gode sammenlignbare modeller i drøfting av ulike tiltak, og det styrker rapportens innhold og utvalgets føringer.